

Samen vooruit. Het kan **wel!**

**Verkiezingsprogramma
Gemeentelijke verkiezingen maart 2026**

**GROEN
LINKS**

D66

Weststellingwerf

VOORWOORD

GroenLinks en D66: bouwen aan een leefbaar morgen.

Sinds de vorige verkiezingen 4 jaar geleden is de wereld dramatisch veranderd. De oorlogen in Oekraïne en Gaza staan ons het scherpst voor ogen. Een president in Amerika die de wereld op z'n kop zet. Een regering die er maar 11 maanden gezeten heeft. Voortgaande erosie van de democratische waarden en instituties in ons land. De verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben niet geleid tot een duidelijke richting voor een nieuw kabinet in een verdeeld en gepolariseerd land.

Tegen die achtergrond gaan we in maart 2026 naar de stembus voor een nieuwe gemeenteraad. GroenLinks/D66 wil zich inzetten voor een gemeente waar we samen werken aan wat écht belangrijk is: een gezonde leefomgeving, sterke dorpen en gelijke kansen voor iedereen.

Daarom bundelen we onze krachten. Als één progressieve beweging willen we laten zien dat samenwerking wél werkt; dat je met durf, visie en vertrouwen onze gemeente toekomstbestendig maakt.

In dit programma beschrijven we waar we ons hard voor willen maken in de komende raadsperiode.

Samen gaan we voor een vitaal en duurzaam Weststellingwerf. **Samen vooruit. Het kan wel!**

GroenLinks/D66

Gaby Thijssen,

Lijsttrekker

INLEIDING

De afgelopen 4 jaar is er het nodige gebeurd in Weststellingwerf, veelal met steun van GroenLinks en D66

De Lindewijk 2 is in ontwikkeling genomen, centra van Wolvega, de Blesse en Noordwolde zijn op de schop gegaan. De Kerk op de Hoogte en de Ark in Wolvega zijn aangekocht door de gemeente. Er worden woningen bijgebouwd in enkele dorpen.

Wij hebben het initiatief genomen om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen sterk te beperken. Daarnaast is een begin gemaakt met de invoering van Diftar+. We zien de bedrijvigheid op de industrieterreinen in Weststellingwerf toenemen. In Wolvega is een vervolg van het centrumplan actueel aan het worden.

Wat we in de toekomst kunnen doen hangt uiteraard af van de afspraken die we met de andere partijen kunnen maken binnen de gemeente Weststellingwerf. Onze inzet zal daarbij zijn dat wij prioriteit geven aan gezond wonen en leven, klimaat/energie, participatie en het sociaal domein. Daarbij houden wij nadrukkelijk rekening met de demografische ontwikkeling binnen onze gemeente: aangezien de bevolking van Weststellingwerf vergrijst, zullen wij op alle terreinen bewust beleid voeren voor de ouder wordende mens en de beperkingen die daarbij kunnen ontstaan.

Wat komt er op ons af?

Voor een belangrijk deel is daarbij het geld dat we uit Den Haag krijgen bepalend.

Gemeenten krijgen al jaren onvoldoende geld om de taken uit te voeren die door het rijk zijn opgelegd, denk aan de jeugdzorg. Den Haag heeft aangekondigd dat er bezuinigd gaat worden; er komt 2,4 miljard euro minder in het Gemeentefonds. Dit heeft als consequentie dat we nu rekening moeten gaan houden met bezuinigingen voor de jaren daarna. Als de bezuinigingen doorgaan, heeft dit grote consequenties voor het toekomstig beleid. We weten bovendien nog niet hoe hoog de aangekondigde bezuinigingen voor onze gemeente zullen uitvallen. Door minder inkomsten uit het gemeentefonds en het feit dat het rijk kosten voor uitvoering van rijksbeleid niet 100% vergoedt, blijft er minder geld over voor eigen beleid in de gemeente.

INHOUD

WONEN	5
KLIMAAT EN ENERGIE	7
LEEFOMGEVING, LANDBOUW en RECREATIE	9
RECREATIE EN TOERISME	11
KRITISCH OP BESTRIJDINGSMIDDELEN	11
SPORT EN BEWEGING VOOR IEDEREEN	12
SOCIAAL DOMEIN	13
GEMEENTEBESTUUR IN ONTWIKKELING	15
DIGITALISERING GEMEENTE	16

WONEN

De afgelopen 4 jaar is er het nodige gebeurd in Weststellingwerf, veelal met steun van GroenLinks/D66.

De woningmarkt in Nederland zit muurvast en daarnaast zijn de woningen te duur. Prijsopdrijving door te weinig woningbouw, grondspeculatie en te weinig op maat gericht aanbod; tijd voor verandering. GroenLinks/D66 wil een actief grondbeleid gaan ontwikkelen, zodat we in staat zijn om met slimme initiatieven de woningmarkt weer in beweging te brengen. Daarnaast willen wij dat bij nieuwe plannen voor woningbouw (bijvoorbeeld achter de drafbaan in Wolvega) altijd een integrale beoordeling plaatsvindt van wonen, verkeer en ruimtelijke ordening. Hierin zal ook volop aandacht moeten zijn voor de veilige en goede fietsvoorzieningen.

Hoe gaan wij dit realiseren?

- We betrekken bewoners actief bij het ontwerp en de ontwikkeling van plannen.
- Initiatieven van inwoners voor het realiseren van creatieve en betaalbare oplossingen voor (woon)wensen in hun dorpen, zullen wij met raad en daad ondersteunen.
- Wij gaan het mogelijk maken dat er slimmer

en innovatiever gebruik gemaakt gaat worden van de bestaande woningvoorraad: woningen splitsen en/of delen, optoppen en ruimte voor alternatieve woonvormen.

- We gaan onderzoeken of de verkoop van woningen aan starters kan toenemen door voor een bepaalde periode, bijvoorbeeld tien jaar, de grond in erfpacht te houden. Hierdoor daalt de aankoop prijs van de woning.
- Wij gaan de beschikbare ruimte, in en buiten de bebouwde kom, gebruiken voor kleinschalige en flexibele duurzame nieuwbouw, voor flexibel in te delen (huur)woningen en mantelzorgunits. We houden daarbij rekening dat er voldoende groen overblijft in de grotere kernen. We helpen daarmee meer mensen aan een woning die past bij hun wensen, levensfase en portemonnee.
- Voorrang willen we daarbij geven aan het realiseren van (tijdelijke) huisvesting voor jongeren en statushouders (starters) en ouderen (doorstroom bevorderen).
- We zijn ervoor dat procedures (bouwvoorschriften, welstandseisen en vergunningverlening), waar mogelijk daadwerkelijk worden verkort.

Ook in de komende jaren zullen in onze gemeente agrarische bedrijven gaan stoppen. In het actieve grondbeleid dat we gaan ontwikkelen, zullen we kaders opnemen om ruimte te krijgen voor ontwikkeling van wonen, mede op vrijkomende agrarische gronden (een vernieuwd en breder ruimte-voor-ruimtebeleid). Hierbij kan een apart in te stellen fonds goed van pas komen.

Een tweede spoor dat we willen volgen is het makkelijker mogelijk maken dat er, bij voorkeur vanuit eigen initiatief, betaalbare woningen kunnen worden gebouwd om hiermee het platteland leefbaar te houden.

Wij willen als gemeente (kleinschalige) opvang blijven bieden voor mensen die gevlucht zijn voor oorlog, geweld of vervolging om wie ze zijn of wat ze denken. Wij zijn ook voorstander van het handhaven van de spreidingswet.

*“De
woningmarkt
zit muurvast;
tijd voor
verandering.”*

KLIMAAT en ENERGIE

GroenLinks/D66 staan voor een klimaatbeleid dat goed is voor de toekomst en voor je portemonnee. We maken werk van de energietransitie, zetten in op versnelling en laten niemand in de kou staan. We werken toe naar een reductie van 55% in 2030 en 95% in 2050 ten opzichte van 1990. We zetten in op vier pijlers:

- **Energie besparen;**
- **Duurzaam opwekken;**
- **Efficiënt en slim energiegebruik;**
- **Lage kosten voor gebruikers.**

Door een goede mix van onderstaande activiteiten willen we dit bereiken

- Onderzoek naar een gemeentelijk energiebedrijf, verantwoordelijk voor de regie en aansturing van de opwekking, distributie en levering van zonne- en windenergie.
- Informatieverstrekking bij burgers en bedrijven over verduurzaming.
- Zonne-energie in combinatie met energieopslag.
- Opstarten van wijk- en dorpsenergieplannen.
- Ontwikkelen van energienetwerken tussen

bedrijven en buurten.

- Windenergie, ook op bedrijventerreinen (tiphoogte 25 m).
- Oplossingen bedenken met energiebedrijven om netcongestie tegen te gaan.

Samen de energietransitie maken

De energietransitie lukt alleen als we echt samenwerken met inwoners en bedrijven.

GroenLinks/D66 wil daarom een actieve overheid die zelf het goede voorbeeld geeft en daarnaast de inzet, energie en ideeën van inwoners en ondernemers benut, ondersteunt en stimuleert.

Om iedereen mee te laten doen, gaan we op de volgende wijze aan het werk:

- Voortzetten van energiecoaches, zolang ze nodig zijn
- Energiearmoede tegengaan door inwoners te stimuleren en te ondersteunen
- Benutten van het energiefonds Weststellingwerf

- Mono vergisting installaties op agrarische bedrijven toestaan, mede voor regionale kleinschalige energievoorziening van de dorpen.
- Het tegengaan van nieuwe gasvelden en bestaande gasvelden zo snel mogelijk sluiten
- Stimuleren van energieopslagsystemen.

Aanpak van netcongestie

Gemeentelijke plannen stemmen we vooraf en tijdens de bouw actief af met de netbeheerder. We werken aan oplossingen die netcongestie verlichten, zoals buurt-/dorpsbatterijen, zelfstandige slimme energiemanagementsystemen (zgn. grid), het spreiden van energievraag en het stimuleren van slimme collectieve oplossingen (zgn. energiehubs) zodat we onafhankelijker worden van het energienet. Zo benutten we het bestaande net optimaal en zetten we in op uitbreiding, samen met de netbeheerder. We bouwen 'netbewust'.

Dit pakken we als volgt op

- Wij stimuleren lokale energie-initiatieven, energiecoöperaties en energiegemeenschappen.
- Wij stimuleren en ondersteunen lokale initiatieven door gemeentelijke grond en daken beschikbaar te stellen, administratieve belemmeringen weg te nemen en waar mogelijk coöperaties in contact te brengen met vastgoedeigenaren en subsidieverstrekkers.

*“GroenLinks/D66
staan voor een
klimaatbeleid dat
goed is voor de
toekomst en voor
je portemonnee.”*

LEEFOMGEVING, LANDBOUW en RECREATIE

Natuur en landschap zijn zonder enige twijfel het fundament voor toekomstbestendige keuzes. GroenLinks/D66 zet zich in voor een woon- en leefomgeving waarin natuur, gezondheid en ruimtelijke kwaliteit samenkomen. Iedere inwoner moet kunnen profiteren van een groene, gezonde omgeving met grote biodiversiteit waarin de gevolgen van klimaatverandering zoveel mogelijk worden opgevangen. Daarom willen we dat het beleid, het klimaat, de natuur en landschap als uitgangspunt neemt bij de inrichting van wijken, bedrijventerreinen en het buitengebied.

Wijken en dorpen met aandacht voor water en groen:

Nieuwe én bestaande wijken en dorpskernen moeten veel beter bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering. In de Omgevingswet is dit opgenomen onder het begrip "Klimaatadaptatie", waaraan gemeenten in hun omgevingsvisies en omgevingsplannen verplicht aandacht moeten besteden. Denk aan maatregelen tegen hittestress, wateroverlast, droogte en waterveiligheid. Dat betekent dat we de woonwijken zo inrichten dat er minder

wateroverlast bij hevige regen ontstaat en verdroging 's zomers wordt tegengegaan. Dit kan o.m. door de aanleg van groene longen of verharde lagergelegen terreinen. Zo ontstaat een leefomgeving met minder wateroverlast of droogteproblematiek, schade aan de natuur en/of bebouwing. Daarmee houden we Weststellingwerf met zijn dorpen aantrekkelijk, duurzaam en leefbaar.

In Wolvega willen wij op het Acht-Pilarenplein twee parkeerlagen waarvan één verdiept. Doel hiervan is wateropvang bij hevige regenval. Bijkomende voordeel is dat het prestigeproject van de parkeergarage op de Van Harenstraat niet hoeft te worden opgepakt want wij realiseren uitbreiding van parkeerplekken op het Acht-Pilarenplein.

Een leefbare gemeente begint bij sterke dorpen, waar mensen elkaar kennen en samen activiteiten ondernemen. GroenLinks/D66 vindt leefbaarheid en sociale cohesie in Weststellingwerf erg belangrijk en zet zich daarom maximaal in voor de instandhouding en toegankelijkheid van dorpshuizen, winkels, centrale voorzieningen en de openbare ruimte.

Verder willen wij samen met de dorpen onderzoeken of zij nog beter kunnen worden ondersteund.

Een leefbare gemeente heeft ook baat bij een bruisend cultureel leven. Daar waar mogelijk en nodig zullen wij culturele instellingen en initiatieven met raad en daad ondersteunen.

Denkbare oplossingen zijn daarbij:

- Klimaattoets ontwikkelen, welke gebruikt wordt als leidraad, vooraf bij nieuwe ontwikkelingen.
- Aanleg waterbergingen, verkoeling 's zomers, opvang extreme neerslag.
- Openbaar groen met veel schaduwrijke plekken. Terughoudend met inbreiden in grotere kernen.
- Klimaatadaptieve bouw van de woningen.
- Bij renovatie en nieuwbouw kiezen we bewust voor een mix van insect-, vlinder-, vogel- en vleermuisvriendelijke planten, boomsoorten en bouwmaterialen.

Met als resultaat een veerkrachtig en gezond ecosysteem dat beter bestand is tegen ziektes en plagen, verdroging en vernatting.

Samen werken aan een gezond agrarisch landschap

Landbouw, natuur, en leefomgeving kunnen en moeten elkaar versterken. GroenLinks/D66 is voorstander van kringloop- en biologische landbouw. Wij zijn tegen het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.

Om de afname van de biodiversiteit op het platteland en de stedelijke bebouwing te stoppen, streven wij naar een omgeving die de biodiversiteit ten goede komt zoals houtwallen, bloemrijke bermen, slootkanten en bomenrijen, die vanuit het buitengebied “de woonwijken binnenlopen”. We stimuleren voedselbossen en maken daarbij o.a. gebruik van de zgn. landelijke lijst gewascode. Bij nieuwe plannen moet rekening worden gehouden met de landschappelijke kwaliteit en agrarisch groen. Zo ontstaat een leefomgeving met meer biodiversiteit, dit maakt het agrarische landschap weerbaarder tegen klimaatverandering. We werken samen met de agrariërs in onze gemeente en ontmoedigen niet duurzame landbouw.

“Een leefbare gemeente begint bij sterke dorpen.”

RECREATIE en TOERISME

De recreant verblijft graag in een natuurlijke omgeving met veel variatie. Door te investeren in een biodiverse omgeving bevorderen en creëren wij een eco-economie die goed kan aansluiten bij de komende veranderingen op het platteland. Wij ondersteunen daarmee nieuwe duurzame ontwikkelingen bij agrariërs.

Wij zijn tegen het speculatief opkopen van toeristische kampeerbedrijven. Als GroenLinks/D66 zijn wij van mening dat er op dit soort terreinen geen chalets gebouwd moeten worden. Wij stimuleren het toeristisch kamperen.

KRITISCH OP BESTRIJDINGSMIDDELEN

Een gezond en veilig landschap zorgt voor een gezonde leefomgeving. Daarin passen geen chemische bestrijdingsmiddelen. Ook moet worden aangegeven waar inwoners terecht kunnen met klachten en/of vragen en snel handelen en handhaven bij meldingen van inwoners. We roepen het Rijk op om landelijke afspraken te maken. Dat geeft duidelijkheid voor inwoners en agrariërs.

Hoe gaan wij dit realiseren:

Door het hanteren van het voorzorgsbeginsel; juridisch toegestane rechtvaardiging voor het stellen van regels die het grondgebruik beperken in ons omgevingsplan (Zie bijvoorbeeld Gemeentelijke handleiding Regulering bestrijdingsmiddelen van Urgenda en Natuur & Milieu).

SPORT en BEWEGING VOOR IEDEREEN

GroenLinks/D66 wil dat alle inwoners in de openbare ruimte actief worden uitgedaagd om te bewegen, elkaar te ontmoeten en zo te kunnen ontspannen. Bij de bouw van nieuwe en bestaande wijken horen uitdagende sport- en speelplekken en fietspaden. Zo is een wijk een fijne en gezonde plek om te wonen. Wij stimuleren daarmee gezond ouder worden en

willen zo de gezondste gemeente van Nederland worden.

Wij willen dan ook dat de gemeente de (recreatieve) sportorganisaties met raad en daad blijven steunen.

“Wij stimuleren daarmee gezond ouder worden .”

SOCIAAL DOMEIN

De jeugdzorg is nu tien jaar een taak van de gemeenten. Doel was de behoefte aan zware, duurdere hulp terug te dringen, door meer de nadruk te leggen op lichtere hulp en preventie. De landelijke kosten zijn meer dan verdubbeld (van 3,6 miljard naar 8,1 miljard euro), de bureaucratie is toegenomen en passende zorg is lang niet altijd beschikbaar.

GroenLinks/D66 vindt dat dit systeem financieel niet houdbaar is en niet de gevraagde hulp levert. Het roer moet om. Wij willen onderzoeken of we het zgn. Veendamse model kunnen gaan gebruiken in onze gemeente. **Hoe ziet dat eruit:**

- We bundelen de meest voorkomende vormen van jeugdhulp in één opdracht en laten deze uitvoeren door een kleine combinatie van samenwerkende partijen binnen het Jeugd Expertise Punt. Gezinnen kunnen hier zonder beschikking of eigen bijdrage terecht en hoeven niet eerst langs de gemeente. Hierdoor is jeugdhulp laagdrempeliger en sneller beschikbaar. Voor alle duidelijkheid: wij zijn tegen overbodige medicalisering van hulpvragen van jeugdigen; deze vorm van jeugdzorg is lang niet altijd nodig.

- We zorgen ervoor dat maatschappelijk werkers, gedragswetenschappers of orthopedagogen aanwezig zijn op scholen, bij huisartsen en welzijnsvoorzieningen in Wolvega en Noordwolde. Ouders kunnen hier met vragen terecht, waardoor problemen snel worden herkend en aangepakt voordat ze escaleren. Kleine problemen blijven klein en zwaardere zorg is minder vaak nodig.
- De gemeente pakt hiermee de regierol. En de ervaring in Veendam leert dat wachtlijsten verdwijnen en de kosten aanzienlijk dalen (na aanloopperiode).

Deze preventieve en vroegtijdige interventie zullen wij verder versterken door:

- krachtige netwerken rondom jongeren te ontwikkelen. Onderwijs, sportverenigingen, buurtinitiatieven zijn essentieel voor het vroegtijdig signaleren van problemen bij jongeren;
- te investeren in toegankelijke en aantrekkelijke ontmoetingsplekken voor jongeren/jongvolwassenen waar ze samen kunnen komen, ontspannen en zich thuis kunnen voelen;

- ervoor te zorgen dat jongeren (online) hulp kunnen krijgen bij grote veranderingen bijvoorbeeld wanneer ze voor het eerst op zichzelf gaan wonen of (dreigende) problemen zoals schulden.

Voor de WMO gaan we onderzoeken hoe we kunnen zorgen dat inwoners meer invloed en zeggenschap krijgen en houden over de hulp die ze (gaan) krijgen.

Wij willen meer investeren in armoedebestrijding en (arbeid)participatie. De Wageningse methode zou volgens ons heel goed bruikbaar kunnen zijn voor Weststellingwerf. Het gaat daarbij om een andere benadering van mensen in de bijstand, gebaseerd op vertrouwen, een positieve bejegening en meer aansluiten bij wat mensen nodig hebben om mee te kunnen doen. Zo'n benadering blijkt goed te werken.

Opvangen van slachtoffers van huiselijk geweld/femicide

GroenLinks/D66 vindt dat de gemeente op dit terrein een actieve rol moet gaan vervullen. Wij willen dat:

- slachtoffers van (dreigend) huiselijk geweld altijd een veilige uitweg hebben in de vorm

van een laagdrempelig gemeentelijk meldpunt (niet alleen bij de politie);

- er voldoende provinciale opvangplekken zijn voor zowel mannen als vrouwen;
- de gemeente het plan van aanpak "Stop femicide!" op de agenda zet en "vertaalt" naar concrete acties die wij als gemeente gaan uitvoeren;
- de openbare ruimte een veilige omgeving is.

Hiermee zet de gemeente goede stappen gemaakt om gendergerelateerd (dodelijk) geweld te stoppen.

"Krachtige netwerken rondom jongeren zijn essentieel voor het vroegtijdig signaleren van problemen."

GEMEENTEBESTUUR IN ONTWIKKELING

Bestuurders, ambtenaren, regels en politiek zijn er voor de inwoners en niet andersom. Inwoners mogen verwachten dat er wordt meegedacht over oplossingen als regels knellen en dat niet alleen regels worden gehandhaafd. M.a.w.: het gezonde verstand staat voorop. De gemeenteraad geeft duidelijke kaders en controleert. De inwoner wordt tijdig betrokken.

- Bij alle gemeentelijke regels moet duidelijk worden gemaakt wat het doel is. Als dat niet duidelijk is, moet de regel worden geschrapt.
- Daar waar regels niet passen zet het college zijn discretionaire bevoegdheid in.
- E-mails met vragen en/of suggesties van meedenkende inwoners worden altijd en tijdig beantwoord.
- Burgemeester en Wethouders houden weer wekelijks spreekuren voor inwoners op de begane grond van het gemeentehuis, zodat de drempel voor bezoekers wordt verlaagd.
- Om het bestuur dicht bij inwoners onder 18 jaar te brengen komt er een jeugdburgemeester en een jeugdraad met een eigen budget.
- Een goede, laagdrempelige en vriendelijke ontvangstruimte voor allerlei vragen rondom

gezondheid, participatie, inkomen en armoede.

- Het instellen van een onafhankelijke gemeentelijke Ombudsman moet worden heroverwogen.
- Hernieuwd gebruik van het gemeentehuis wordt nagestreefd nu er meer ruimte is ontstaan door het hybride werken van medewerkers als gevolg van de coronatijd.
- Voor gemeentelijk beleid moeten meetbare doelen worden ontwikkeld op basis waarvan naast rechtmatigheid ook doelmatigheid van beleid kan worden getoetst.
- Bij bezuinigingen blijven maatregelen t.b.v. de armoedebestrijding, participatie en milieu buiten beeld.

Daarnaast willen wij dat het politiebureau in Wolvega als opkomstlocatie wordt gehandhaafd.

“Bestuurders, ambtenaren, regels en politiek zijn er voor de inwoners en niet andersom.”

DIGITALISERING GEMEENTE

Wij willen, samen met Ooststellingwerf en Opsterland, onderzoeken of we gedrieën nog wel veilige digitalisering kunnen garanderen, zowel naar de burgers als intern. Als gemeente gebruiken we de digitale wereld steeds meer. Inwoners moeten zich ook in de digitale wereld veilig voelen. Iedereen moet kunnen profiteren van de voordelen die de digitale samenleving met zich meebrengt zonder dat inwoners worden buitengesloten.

“Iedereen moet kunnen profiteren van de voordelen van de digitale samenleving, zonder dat inwoners worden buitengesloten.”

Wij willen dat de gemeente zorgt dat:

- opslag van gemeentelijke data op servers in Europa zal gaan plaatsvinden (Europese cloud). Europa is hiervoor nu vrijwel volledig afhankelijk van Amerikaanse cloud leveranciers. Dit is zeer onwenselijk in tijden van geopolitieke spanningen.
- versnippering van middelen voorkomen wordt;
- digitalisering veilig, efficiënt en toekomstgericht wordt ingezet ten dienste van alle inwoners;
- de gemeente zoveel mogelijk gebruik gaat maken van zgn. open-sourcesoftware (goedkoper en veiliger dan huidige software) waar al veel gemeenten gebruik van maken (o.a. Tilburg, Delft, Utrecht, Súdwest-Fryslân).
- de gemeente zorgvuldig en transparant met gegevens omgaan, zowel via systemen als door medewerkers;